

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemaj veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemaj veljá: Za celo leto 13 gld., za pol leta 6 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gld. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 232.

V Ljubljani, v ponedeljek 12. oktobra 1885.

Letnik XIII.

Denar — svetá vladar.

IX.

Kako véliki mož malega skube.

V zadnjem članku smo malo vzdignili zagrinjalo, za katerim se na borzi godé čudne reči. Danes se hočemo prepričati, kako se dejansko izvaja praznoveren stavek „slovečega“ profesorja národne ekonomije, ki slóve: Stopiti ne smeš v skrivnostno delavnico národnih močij na gospodarskem polji.

Ne bomo motili borzijancev pri njihovem delu, ker k sreči najdemo lahko vzroke mnogoterih „polomov“.

Skušnja uči, da za vsacim gospodarskim vzletom in razevetom pride gotovo velikansk polom in zastaja kupčije. Omenili smo že, kako se je v Nemčiji po frankobrodskem miru zidalo in tesalo, a že leta 1873 zrušilo se je vse, in prišla je večletna revščina. V Avstriji doživeli smo isto. Sedaj je Francija na vrsti, kakor se bomo pozneje prepričali. Po zadnji vojski se je namreč bogastvo francosko lepo razvijalo iz mnogih vzrokov, okoli novega leta 1882 je že pokalo, da se je treslo. Sedaj pomanjkanje vedno še raste, in vlada si ne more pomagati. Tako je tudi v drugih deželah.

Po čem pa spoznamo gospodarski vzlet, razvoj blagostanja? Borza je v tem najboljši stopnjomer ali kazalo. Ustanovljajo se banke, nove akcijske družbe rastejo iz tál kakor gobe po dežji, obligacije v raznih oblikah se vržejo med narod. Časniki imajo najboljšo letino, se vé da tudi dela obilo, ker bobnajo neprenehoma ter priporočujejo ljudstvu „papir“. Ljudstvo se dá zapeljati, znese svoje prihraajene novce na borzo, in „papir“ je prodan. Eno, dve leti gre dobro. Vsak, ki ima obligacije ali delnice v rokah, pričakuje nekaj dobička. Ker se zanaša na dobiček, privošči kaj „boljšega“ sebi in družini. Trgovec in rokodelc imata mnogo opravila in dela. Tako raste promet in poraba. Vsak ima boljši za-

služek in upa le prerad, da je še le začetek boljših dni.

„Gründerji“, bozijanci so že vtaknili v žepe 10 do 20, tudi 50% dobička od „papirjev“, sedaj prepusté „papir“ njegovi osodi. Ravno ko mislijo delničarji, da so najbolj varni, zabliska se in zagrmí, čuje se strašen polom. Banka, društvo noče ali pa ne more več spolnovati svoje dolžnosti ter plačo ustavi. Druga jo posnema, vse se ruši, le tú pa tam se kdo reši iz splošne povodnji. Banke in delniška društva se topé, kakor snežinke na solnci. Sedaj se še le ljudstvu odpró oči na njegovo škodo, da delnica za 500 gld. ne more obrestovati 3000 gld. Marsikteri izgubi vse svoje premoženje, brez števila jih čaka palica beraška. Družina mora stradati, zmanjšati stroške, in na ta način zaspi trgovina in kupčija. Tovarne životarijo še nekaj časa, zaloge blaga se napolnijo. Tovarna hoče imeti denar, zato zniža ceno svojemu blagu. Da ne trpi škode, zniža se tudi delavcu plača. Borzni papirji, blago, zemljišče in delo, vse je brez cene, néma več vrednosti. Kdor ima denar, lahko si nakupi „po nič“ zemljišče in blaga ter jih čez nekaj časa zopet prodá z velikim dobičkom.

Če vidijo kapitalisti, da so rudokopi, železnice, tovarne in druga podjetja preboléla bolezen ter premágala težave, hitro natihoma pokupijo skoraj zastoj delnice in obligacije; časnikarski boben glasno zapoje, cena „papirju“ zopet raste, in z novim dobičkom ga zopet prodajajo borzijanci. Tako je borza vijak brez konca in kraja, ki stiska malega moža.

Oglejmo si natančneje to „žaloigro“.

V denarnem boji mora vedno eden zmagati. Če ti izgubiš, dobi tvoj nasprotnik. Kteri zmaga? Vedno-le le véliki mož, ki ima denar; polom mu ne škoduje, temveč koristi. Borzni ali denarni obroč v Evropi je vedno močnejši, in s to močjo raste tudi upanje boljšega dobička. Mogoče da počita eden, dva uda trdne verige, toda toliko močnejše se zopet zvari jekleni okov. Véliki mož mora zmagati. Prvič

je on močnejši. Velikanska je njegova denarna moč; on edino ima kredit pri državnih in drugih bankah. Pa ni več resničnega boja, ker mali mož hitro odneha, pade na tla, ker se ne more braniti. Preslab je posameznik proti borzi in denarju. Krupp s svojimi 20.000 delavci in gotovim zaslužkom, kakor knez Thurn in Taxis, ki dobi na leto 5 do 6 milijonov iz svojih zemljišč, sta reveža proti borzi. Drugič ima borza poseben privilegij v modérni državi. Véliki mož je vladi potreben, in marsikaj se ne zgodi, če on ne privoli. Zoper njega se ne skuje nobena postava, ker ima prijatelje v zbornici in tudi še višje. Vsa postavodaja novejšé dóbe je po „njem“ pomerjena.

(Konec tega oddelka prih.)

Slika z Ogerskega.

Žid kristijana za nos vodi; kristijani, ki nočejo nositi jarem Kristusovih zapovedi, pa radi nosijo jarem framasonskih postav in v ložah židom tlako delajo. Ne moremo to nikdar dosti povdarjati, da židje poglavitno podpihujejo sovraštvo med narodnostmi v Avstriji, tú so jim Nemci, tam pa Madjari postreščeki. Framasoni nam sami to povedó. „Kelet“ (Orient), vladen list ogerske velike lože od sv. Ivana, našteva 24 bratov framasonov, udov državnega zbora v Peštu, ki so po raznih ogerskih ložah, med temi tudi nahajamo „Tiscovo ložo“. Večina teh bratov framasonov spada k liberalni stranki, nekteri se nazivajo nezavisnimi in nobenostranskimi, poleg zagovarjanje liberalizma pa vzamejo še brambo židov v svojo versko spoznavo, tako namreč piše imenovani „Kelet“, ko se obrne v svoji jezi zoper odpadnika, Ivana pl. Simony-a, ki je postal anti-semit in nehal biti framason. „Kelet“ pozivlja druge brate: da naj se v zavesti svojega dvojnega poklica vsi za enega z združenimi močmi vzdignejo zoper nevrednega brata in njegove privržence.

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirén zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

I. Kako bo filozof vladal?

Nekako zanimivo in mlikavno se potniku, ki pride od Trsta čez Kras v nejasni daljavi prikaže staro Štanjelsko „mesto“. Sezidano je v breg ob gori, ktera se malo da ne strmo vzdiguje, a uvršiči se na široko rekel bi v obliko omuljenega krogla. Hiše v Štanjelu so videti ena vrh druge nakopičene, kakor da bi bile v sklad zložene. Zidovi začrneli, stari, strehe skoro vse s črnimi šklami krite, vendar se vmes odlikuje tú pa tam tudi kako belo poslopje, posebno pa cerkev z belim precej visokim zvonikom, eno polovico krita s korei, drugo pa s šklami, da se iz nje zvesto odseva stari Štanjel s tem, kar ima novega.

In ta Štanjel zdi se popotniku v resnici kako staro mesto. Toda Štanjel prehvalisavno pokazuje svetu svoja rebra in le dokler je v megleno daljino zavít, je veličasten; od daleč veliko več obeta, kakor nazočemu pokaže, ker bliže ko mu prideš, bolj po-

jemlje domišljena krasota. Vse golo, vse podrto, razvaljeno, več hišam strehe udrte; ozidje, ki je nekđaj „mesto“ branilo turških napadov, povsod oškrbljeno, tú pa tam do tal zrušeno: vse spričuje, da slava Štanjelska je bila, a ni je več.

In vendar še pred sto leti je bilo v Štanjelu vse drugače. Tedaj je ozidje še stalo nerušeno in za časa francoskih navalov zamogli so cesarski umikaje se zmagovitemu sovražniku vsaj eno noč za zidovi „starega mesta“ odpočiti se. Za tistih časov si tudi v Štanjelu našel še marsikterega bogatega gospoda in celó zlahtnikov se ni manjkalo, takih, da je nekđaj bilo v Štanjelu sedem.

V to boljše dóbo osemnajstega stoletja peljem čitatelja nazaj. Bilo je po smrti ljubljene cesarice Marije Terezije; njen sin Jožef II. je bil začel vladati. V tem času gospodoval je Štanjelu grof Gvidon Kobencelj. Slavna njegova rodovina izhajala je, kakor pravijo, iz prav nizkega stanú. Prvi Kobencelj je bil krašk kmet, tam nekod z doljnega krasa; nekdo je hotel reči s Proseka, drugi trdó, da iz Ovčjega gradú. Sreča, še bolj pa duševna spretnost, povzdignila je Kobenceljno do grofovskega stanú. Upravljali so najviše državne službe spretno, slavno. Kakor luč, ko ima ugasniti, še enkrat svitlo zašlofola, tako je tudi Kobenceljnovo slavno ime v 18. stoletji posebno zabliskalo, hoté nekako svetu še enkrat,

predno zamrje, razodeti svojo moč. Več Kobenceljnovo imena slovó v tej dóbi. Karol bil je ces. pooblaščenec v Belgiji ter je previdno in ljubeznjivo upravljaval bogato provincijo. Bil je vedam in umetnostim poseben krovitelj; ustanovil je celó v Bruselji akademijo vednosti. Izmed njegovih sinov najbolj sluje Ljudevit Filip, avstrijski poslanec v Petrogradu, kjer je kot tak bival skoraj šestnajst let; carica Katarina bila mu je posebno naklonjena. A še neki drugi Kobencelj se je ta čas vspel do visoke časti: Gvidonov sin Ivan Filip, bil je državni in dvorni podkancelar, in zarad mnogih zaslug bil mu je podeljen red zlatega runa.

Kđaj in kako so si Kobenceljni Štanjelsko gospodstvo z bližnjimi vasmí pridobili, se ne more več zvedeti, potem ko je občinska knjižnica zgorela. Gvidonu je bil poleg družih posestev na Goriškem pripal v del tudi Štanjel. On je sicer stalno bival v Gorici, a zahajal je rad in večkrat v Štanjel, posebno pa meseca septembra, ko se je bližala „bendima“ (trgatev); tedaj je ostal navadno še cel oktober na Krasu, dokler ni bila božja kapljica pospravljena. Grof Gvidon se je namreč rad malo sprehajal po naravi; to prav za potrebo, ker se je drugače vedno učil in neumorno noč in dan deloval. Vedom, posebno filozofiji svojega stoletja, bil je navdušen gojitelj, a tudi povspeševatelj in ni mu bilo mar ne

Kaj zvemo iz tega? Framasoni so vsi zavezani delati za smoter, občekoristen za liberalizem in za židovstvo. Vidi se, da loža dela skozi in skozi na korist židom, kdor tega ne stori, ga izobčijo. Framasonom ni za domovino in narodnost jim je le krinka za sebičnost. Tudi zvemo, da je loža pod različnimi imeni zelo razširjena po Ogerskem. O „Kellet-u“ pa se beró še druge stvari, iz katerih se spozná, kako framasoni razširjajo razsvitljenost po deželi, namreč tako: „da skrbé sami za-se“, a spodkopujejo pa vse to, kar mi čislamo kot nadnaravni red v človeški družbi in za domovinsko dolžnost.

Ogerska od leta do leta propada, židje se pa prav dobro počutijo, streže jim ves vladni aparat; Madjari zatirajo druge narodnosti v deželah pod ogersko krono, nezadovoljnost raste od dne do dne; krivica sklicuje krivico, in poslednjič se bode obrnila zoper tega, ki je temu kriv. Madjari skrbé za to, da se ljudstva hujskajo in vznemirjajo, dokler seže njih vlada. Čemo je treba vseh teh izgredov na Hrvaškem; komaj se pozabi ena krivica, pa se že druga začneja. Pred dvema letoma z grbi, letos pa z akti. „Izobraževalna društva“ pod pretvezo omike in skrbi za madjarski jezik, vznemirjajo Vlahe in kličejo na dan rumunsko „irredento“. — Tako se godí v deželi, kjer loža gospodari, in kristijan židu tlako dela.

Resnica in laž.

(Dalje.)

„Jabelko ne pade daleč od debla.“ Tega načela se hočemo držati sedaj, ko prestopimo razkazavši izvor liberalizma in njega bistvo. — Zastopniki liberalizma so po svojem očetu podobnem angelu dokazali, da ne marajo Boga in čeznaraven red v stvarjenji, bistvo liberalizma pa je, da tají Boga in viši red v stvarjenji in razglasuje človeka nezavisnim od obojega.

Je-li mogoče drugače sklepati? Ali se bode kdo pustil vtrapati po lepih besedah? Naj se liberalni katoliki nad tem le jezé in zatrjujejo svojo nedolžnost. Kakor hitro pa bolj na drobno pogledamo, kaj mislijo o cerkvi, kaj o državi, pokazalo se bode, da niso tako nedolžni in da so vedoma ali nevedoma mnogo zadolžili.

Liberalizem je tedaj prostomiselnost, ali nauk, kako se ima prosto misliti. Ki verujejo le na naravo, ali da to javno priznajo, ali da to skrivajo, so oboji v tem podobni, da se za kako postavijo, ki ni v naravi, ne brigajo, naj že to veljá v družbinskem ali sploh človeškem okrožji.

Ako pogledamo na vsebino liberalizma, je to bistveno mikanje, ker doslednje tají višo postavijo. Kar veljá o grehu, da je zanikanje, in tedaj zavržljiv, in to tem več, ker greh vendar načelno ne zanika več nadnaravne postave, marveč izvira iz naopačne volje in prehude skušnjave. A pravi liberaluh zavrže vse nadnaravno, tají Boga in njega postava mu ni merodajna pri njegovih dejanjih.

V načelih framasonov nahajamo ista načela, kakor pri liberalcih, oboji namreč zametavajo razodenje

za trud ne za denar, ko se je imelo osnovati novo slovstveno društvo, ali podpirati s pisatelji, pesniki ali kaj enakega. Kakor da bi bila narava vseh slavni pratorodnikov blago navdušenost za resnico in lepoto še enkrat v njem združila. Njegovo stanovanje v Štanjelu je grad. Res, lep, prav gosposki grad je to. Še dandanes stoji z dolgo vrsto visocih oken, na jugo-zapadno stran obrnen, daleč dol proti Gorici beleč se. In ob večernem solnci kako odseva bliščeči žar iz oknena stekla dol po vsem Krasu, kakor da bi bila v ognji vsa štanjelska gora. A zdaj sto let, se ve da, bilo je znotraj in zunaj vse še krasnejše, lepše napravljeno, vse prav grofovsko. Gvidona najdemo na vrtu, ki se pod gradom od enega konca do drugega na dolgo razteza; a širi se le nekaj sežnjev od grajskega zidú navzdol v vedno podzidanih vstričnih odstavkih, po katerih se vijó z belim peskom posute steze. Najzlahatniša sadna drevesa, posebno vsakovrstne hruške so v dolgih vrstah nasajene in umetno jim veje ena v drugo vpletene. A tudi trt najzlahatnejših plemen nahajaš; grozdje rumeno in črno, zori — in sršeni in ose brenčijo povsod okoli, ter srkajo sladak sok iz mastnih jagod.

(Dalje prih.)

Božje in namesto tega postavljajo zgolj naravo, kakor to razklada enciklika Leona XIII.; videti pa je, da so oboji, oboževalci narave in framasoni v bistvu le jedni in isti. Prirodovstvo (naturalizem) framasonov zavrže vse, kar je nad naravo in nad človekom, vsak nadnaravni red. Kaj drugega pa tudi liberalstvo? Ali hoče bistveno kaj drugega? Liberalizem je tedaj prirodovstvo, ki je pristopilo v dejanje. Svobodnjaki se sicer sami imenujejo zastopvalce umstvene ali prirodne vere. A s to lažjo trapijo le lahkoverne in take, ki ne mislijo dalje. Ko bi svobodnjaki bili pravi oznanovalci čiste, gole pameti, prirodne vere, bi jih mi čislali, se vé, ko bi ne imeli razodete vere in ko bi oni (framasoni) v ti naravni postavi videli vse, kar imajo zvrševati. A te edino prave naravne postave moderni prirodovci ne poznajo.

Ne gledé na to, ali dokazujejo resnico, tajé, da ni pamet prišla po Bogu in da bi bil človek odgovoren Bogu. Svobodnjaki so sebi vse: postavodajalci, sodniki, absolutno so svobodni, ter avtonomni.

Kdo bi se ne zahvalil liberalizmu za čast, da je tako visoko povzdignjen, da pozabi v tej dozdevnosti vse, kar ga spominja, kak revež je, kako je zavisen, kako suženj! In vendar, kdo je na zemlji bolj nesrečen, manj prost, nego tisti, ki ne pozná druge postave, kakor samo svojo voljo. Takemu bi morali odreči vso duševno zmožnost, ker njegovo delovanje v resnici ni drugačno, kakor nagon razbrzanega konja.

Tako tedaj liberalizem ne prizná pglavitne postave tako imenovane naravne vere, ktera neovrgljivo oznanuje in spoštuje višega sodnika, kteremu smo vsi odgovorni. A svobodnjaštvo je toliko bolj vredno zaničevano biti, ker je zgodovinska resnica, ki se nikdar in nikoli ne dá utajiti, da je nadnaravni red nam razodet, tega liberalizem ne more nikdar odreči. Svobodnjaki se ne morejo dalje ponašati s svojo naravno vero, ki se opira zgolj na človeško pamet, ker je božje razodenje prekosilo vso človeško družbo in vpliva celó na največe nasprotnike. Nemogoče je, da bi solnce opoludne ne razsvetlilo vsega!

Liberaluh prave vrste ne pozná više postave, nego te, ki si jo sam naredí, po tej postavi vrvná svoje javno in zasebno življenje, on se ne zmeni za notranjega sodnika, ne za razodenje Božje, niti za cerkev in nje postave, za večnost mu ni mar.

Komur se ta sodba preostra vidi, naj bere prvi liberalni list, ki mu v roke pride in se bode pričal, da govorimo resnico.

Tudi smemo še tukaj omeniti, kako sta Pij IX. in Leon XIII. zavrgla liberalnost, ki se edino izpeljuje iz narode, kot vpeljava liberalstva v praktično življenje. To naj bode zmernim liberacem, kakor se nahajajo med katoliki, in svarili in opominovanje.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. oktobra.

Notranje dežele.

Novi državni zbor sestavljen je iz raznih strank, v katerih so se uvrstili poslanci po svoji politični veri in svojem prepričanji. Nadjamo se, da ustrezemo našim čitateljem če jim narišemo tukaj mali obrazec sedanje naše državne zbornice, ki obstoji iz nemško-avstrijskega, nemškega, Trentinskega, Coroninijevskega, Lichtensteinovega, Hohenwartovega, Češkega, Poljskega klubain „divjakov“.

Dežela	nemško-avst. klub	nemški klub	Trentinski klub	Coroninijev klub	Lichtensteinov klub	Hohenwartov klub	Češki klub	Poljski klub	divjaki	skupaj
Čehi . . .	14	20	—	—	—	—	55	—	3	92
Dalmacija . .	—	—	—	—	—	9	—	—	—	9
Galicija . . .	—	—	—	2	—	—	—	54	7	63
Dol. Avstrija .	21	7	—	—	1	—	—	—	8	37
Gor. Avstrija .	5	2	—	—	9	—	—	—	1	17
Solnograd . .	2	—	—	—	3	—	—	—	—	5
Štajar . . .	8	8	—	—	4	3	—	—	—	23
Koroška . . .	5	2	—	—	—	—	—	—	2	9
Kranjska . . .	2	—	—	—	—	8	—	—	—	10
Bukovina . .	3	—	—	—	—	5	—	—	1	9
Moravska . . .	19	1	—	1	—	1	10	—	4	36
Slezija . . .	5	3	—	—	—	—	—	1	1	10
Tirol . . .	1	1	7	—	1	8	—	—	—	18
Predarlško . .	1	—	—	—	2	—	—	—	—	3
Istra . . .	—	—	—	3	—	1	—	—	—	4
Gorica . . .	—	—	—	1	—	2	—	—	1	4
Trst . . .	—	—	—	3	—	1	—	—	—	4
Skupaj . . .	86	44	7	10	20	38	65	55	28	353

Koroninijev klub se imenuje tudi še drugače „klub liberalnega središča“; Lichtensteinovemu klubu se pravi tudi „klub središčni“; Hohenwartovemu pa „klub desnega središča“. Med „divjaki“ je 6 ministrov, ki se kot taki ne morejo nikaki stranki pridružiti in ti so: Dunajevski, Conrad, Falkenhayn, Pražak, Pino, in Zemialkovski. Hohenwartov klub, pri katerem se vsi slovenski poslanci razun dveh velikega posestva, Schwegel in Tauffrer, obstoji iz 38 poslancev, ki spadajo na 9 dežel, kakor jih obrazec kaže. Zastopani so v njem naša mesta in trgi in trgovinska zbornica po poslancih: Hohenwart, Poklukar, Šuklje; kmečke občine po poslancih: Klun, Obreza, Windischgrätz, Pfeifer in Hren. Štajarcev so zraven: Gödl, Raič in Vošnjak; Primorcev pa: iz Istre: Vitezji: iz Goriške Tonkli, Valussi in iz Trsta: Nabrgoj.

V hrvaškem deželnem zboru bodo seje prenehale od 13. do 17. oktobra. Ban je skušal nekaj popraviti svoje razžaljive izraze gledé „nepoštenega“ posestva kameralnih aktov. Nekteri poslanci, ki do sedaj niso bili še v nobenem klubu, osnovali so pod predsedstvom grofa Jelačića poseben klub in so v njem: grof Jelačić, grof Sermage, oba grofa Draškovič, oba grofa Kulmer, baron Živković, Stanković, Šipuš in dr. Frank. Klub si je dal jako lepo nalogo sporazumljenja med Srbi in Hrvati in pa da očistijo pogodbeno postavo peg, ter jo napravijo, kakor je bila iz začetka. Gledé predlogov, ki sta jih v oziru na kameralne akte izdelala poslanca Tuškan in Mazzura, je deželni zbor sklenil, da preide na dnevni red, s čemur je vsa zadeva po mislih madjaronov rešena. Da, rešena je, toda ne vprašajte, za koliko časa! Starčević in Gruzanić izročila se bota sodnji, ktera ju bode takoj v preiskovalni zapor vtaknila zaradi bana in bre v deželnem zboru. 62 glasov proti 24 sklenilo je v deželnem zboru, da se poslanca izročita sodnji.

Sedaj le se bo pokazalo, ali je naša diplomatija v Srbiji kos svojemu poslu ali ne, ki ni več tako lahak, kakor bi si ga človek na prvi pogled domišljeval. Avstrija se je Srbije in Obrenovičev oklenila v jako resnem trenutku, ko se je Milanu prestol, tedaj še knežji, jako tresel. Obilno je imel takrat sovražnikov, ki so ga mislili prekopicniti iz prestola, da bi bili Karadjordjeviča nanj posadili. Celó v Petrogradu so mu dali razumeti, da jim je Milan deveta briga. Kaj je hotel storiti tedaj potomec kneza Miloša? Obrnil se je na cesarski dvor na Dunaj, kjer je svoje težave potožil in za prijaznost ter podporo prosil. Oboje mu je Avstrija dovolila proti obljubi, da bo v Srbiji na to gledal, da se ondi ne vgnjezdi Avstriji sovražen panslavizem. Od tedej ste postali vladna Srbija in Avstrija prijateljici; če tudi narod ni dosti o tem vedel. Do slej, kakor tudi še sedaj potrebovala je Srbija prijateljstvo Avstrije in ga še potrebuje, in mislimo, da se ne motimo preveč, če trdimo, da je tudi Avstrija kolikor toliko koristi imela od prijaznosti uradne Srbije v Bosni in Heregovini. Oziraje se na to pridemo do sklepa, da je sedaj trenutek tukaj, v katerem mora Avstrija v prvi vrsti na to gledati, da si vpliv v Srbiji ohrani, kolikor si ga je dosedaj pridobila in je postajal izvemši radikalno stranko, po kraljevini vedno večji. Avstrija ne sme trpeti, da bi se ravno sedaj kaka druga velesila mešala v politiko med Moravo in Timokom. Avstrija jo more uravnati, in sicer tako, da ne bo sama na zgubi, če bi se ji danes ali jutri zljubilo iti pogledat, kaj je novega v Solunu, kar bo prej ali pozneje storiti morala, če tudi sedaj še resno na to ne misli. Naši trgovini se mora odpreti še druga trgovinska luka na jugu. Le Nemčijo poglejte, kako si prizadeva vedno več pomorskih zvez pridobiti. Celó v Trst ji ni bilo predaleč priti, naj bi toraj Avstrija ne pozabila na Solun.

Vnanje države.

V zunanji politiki ga ni bilo še kmalo leta, ki bi bil letošnjemu kos. Kdor se količkaj s politiko peča, znano mu bode, da so mu najljubši dogodki, o katerih se mu niti sanjalo ni, ki mu tako rekoč po bliskovo pridejo. In na takih dogodkih je letošnje leto v resnici prebogato! Vsak, kolikor jih je do sedaj še bilo, je bil skoraj tak, da bi se bila lahko vojska vnela, ali pa bi se bil sploh politični red prekopicnil v dotični državi. Že zgodaj na spomlad se je to politično kolovratenje pričelo tamkaj v sredi Azije ob reki Kušk, kjer so se Rusi z Afganci že več časa silno pisano gledali, dokler jim niso Rusi ob reki Kušk pokazali, kaj je vojska. Ves svet je tedaj sodil, da bo boj, hud boj; stvar sicer še ni rešena, boja pa za sedaj ne bo, če tudi ne izostane. Koliko hrupa napravil je po Evropi Gladstone s svojim odstopom. Marsikaka hvala Bogu slišala se je tedaj med čitajočimi in to ne po krivici, kajti toliko velikih kozlov ne bo kmalo kak politikar napravil, kakor jih je ravno Gladstone v Angleški zunanji politiki vstrelil. Ko je odstopil, sodil je ves svet, da bo takoj drugo solnce svoj obraz pokazalo in vendar je vse pri starem ostalo. V Sudanu se ljudje še vedno tako pobijajo, kakor so se tedaj, ko je bil ondi še Mahdi strah in trepet, v Londonu pa Gladstone s svojimi kozli. V Aziji med Rusi in Angleži razmere tudi niso ne boljše

in ne slabše postale; ako odštejemo neke male pridobitve Rusom na korist. Koliko je bilo pisačenja, ko so Nemci svojo zastavo razvili na Karolinskih otokih. Boj, krvavi boj s Španijo je bil skoraj gotov. Posebno so pa Španjolci hotli zemljo vreči iz njenih tečajev, tako so divjali in — vendar je vse pri starem ostalo, ako odštejemo slučaj, da bo nekaj nemških konzulov po Španiji nove grbove in zastave dobilo namesto starih razbitih, raztrganih in požganih. Za Karolinami prišel je na vrsto Filipopelj, ki nas še sedaj vse z radovednostjo navdaja, pa bo vendar-le kljub temu na Balkanu vse ostalo, kakor je bilo, izvzemši dognano združenje Bolgarov, ki ni družega, nego popolnoma opravičena poprava Berolinske pogodbe! Iz vsega skupaj je pa razvidno, da politika ni družega, kakor pero ali list na vetru vsakdanjih dogodkov, ki se vrtili, kakor veter vleče. Ob enem ima pa tudi lastnost silne prožnosti.

Položaj na Balkanu je tak, da se o njem danes prav nič ne more reči, na katero stran da se bode nagnil. Gotovo je, če tudi še ne z žeblijem pribito, da bodo Bolgari združeni ostali. Kaj bo pa z drugimi pokrajinami, kakor so Srbija, Grška in Őrnogora, to pa sam Bog vé! Tudi najbolj stroge kombinacije ostale bi vedno le kombinacije, ktere bi že jutri prvi dih juga prekopicenil in porušil. Boja ondi ljudje želé in ga ne želé. Želé ga taki, ki se po njem dobička nadjajo in ki se jim ni nikake zgube bati. Kmet si ga pa še ni nikdar želel in je vesel, če je oddaljen od njega. Čem dalje, tem bolje. Žele si ga le izobraženi in napol izobraženi ljudje, ki se po uradnih živé in prav dobro počutijo. Posebno v iztočni Rumeliji je uradni aparat tako mnogobrojen, kakor ne kmalo kje drugje. Marsikak učitelj in marsikak mazač vspel se je visoko gori na uradniški lestvi. To je druge spodobdo in zato z vsemi močmi na to delajo, da bi se bolgarska država razširila po Traciji in Macedoniji, kjer bi se potem zopet toliko in toliko uradov lahko napravilo. Ali se jim sréna želja vresniči ali ne, kdo bi to že danes vedel. Ravno tako se ne dá določiti, kaj bodo z oboroženo srbsko vojsko; ali bode res pomakala zarjavelo rožje v sovražno kri, ali pa ga bode odložila v založišča, kjer ga je vzela sedaj. Milan je bil prisiljen storiti, kar je napravil in ravno tako knez Aleksander. Kajti če bi ne bila hotla ali ne bila imela poguma iti z narodom, ki je jel iti za svojimi idejami, šel bi bil narod sam, ona dva bila bi pa tudi lahko šla, kamor bi se jima bilo poljubilo. Le v Srbiji, oziroma v Bolgariji bi ju ne bili nič več marali. Mogoče je, da se polagoma kri ohladi Grški in Srbiji, kar bi bilo pa še najboljšje za sedaj, ker nobeni ne kaže veliko dobička, pač pa neznosne zgube.

Iz **Bolgarije** je nekaj malih novic, med kterimi pa ni nič prave zveze in se človeku zdé, kakor posamični sneženi kosmiči, preden začne snežiti. Najprvo nam je omeniti bolgarske deputacije, ki je šla v Carigrad sultanu se poklanjat. Veliki vezir jo je silno prijazno sprejel, ravno tako so bili vsi drugi ministri nezrečeno pripljudni ž njo. To pa menda vse le zato, ker prvič Turčija nima več tiste moči, da bi došle kristijane, kakor nekdanj, zapirala po mokrih in smradljivih ječah, kjer bi jih potem lepo po tistem obešala, kedar in kakor bi se ji poljubilo iu drugič pa, ker je menda sultan spoznavši voljo božjo o bolgarskem združenju, kneza Aleksandra z velikim muftijem vred pripoznal za pravega vladarja združenih Bolgarov. Kljub temu se pa na obeh straneh prav marljivo na boj pripravljajo. Manj zadovoljni so pa s srbskimi uskoki, ki so jeli ob meji ropati in moriti. V to svrhu zasedli so bolgarski vojaki mejno selo Jasenovac ravno nasproti srbskemu selišču Brusnik, da bodo zabrañevali napadanje uskokov. Kar je bilo bolgarskih častnikov pri ruski vojski v službi, prišli so vsi domú, kjer so jih pridali raznim polkom. Kar je novih batalijonov in pa prostovoljcev, prisegli so 9. oktobra vsi od kraja knezu zvestobo.

Republikanci na Francoskem vse poskušajo, da bi pri volitvah zmagali. Ker so taiste sedaj edino od ožjih volitev odvisne, spravili so se radikaleci na „reformne“ javnega državnega življenja. Izdali so program, da če zmagajo, da hočejo odpraviti odmerjene plače odvetnikov in notarjev, dalje prost poduk od prvega razreda ljudske šole, do poslednjega leta na univerzi. Na dohodke in rente hočejo vpeljati davek, dedno pravo se mora odpraviti, postave v rovih, predorih in kanalih in železnicah se morajo pregledati, delu se mora določiti postavni čas in še drugih več takih reči, ki očitno kažejo, da jih bodo z veseljem pozdravili anarhisti in drugi rudečkarji, nikdar pa ne posestniki. In s takim programom hočejo republikanski radikaleci prodreti! Jako dvomivo, da bodo kaj opravili, kajti vže do sedaj obrnila jim je večina posestnikov hrbet in oddaja svoje glasove monarhistom. Vseh poslancev v drugi kamori je 584. Če radikaleci in monarhisti skupaj 292 glasov dobé imajo večino na svoji strani in oportunisti se bodo zgrabili s svojimi ministri. Če bi jim pa bila sreča tolikanj mila, da vsega skupaj 350 glasov dosežejo, potem bo pa Francoska takoj nov obraz dobila, kajti večino bodo imeli v kongresu, ki ima 884 glasov, in bi se po vsi pravici smeli blizo 450 glasov nadjati. Dobro je za monarhiste, da so gledé prekuca sedanjega oportunskega ministerstva tudi

radikaleci na njihovi strani. Če tudi ne še sedaj, dolgo naj brž ne bo, da bodo monarhisti vzeli državno krmilo v roke. Če bi že družega ne bilo, ktero bi republikancem tlašpodbilo, bode zatiranje duhovščine in katoliške cerkve ter nameravan prekuca vsega obstoječega to storilo.

Izvirni dopisi.

Iz Postojne, 11. oktobra. (Živinska razstava.) Priprave za živinsko razstavo, ki je bila pri nas 10. t. m. na prostorni senožeti g. nadžupana M. Vičiča, vršile so se pod nadzorstvom neutrudnega c. kr. kmetijske podružnice predsednika prečast. g. dekana J. Hofstetterja in županstva vse dni pretečenega tedna. Primerno priredili so se prostori za posamne vrste govédi in senožet ozaljšala se je z mlaji ter cesarskimi in narodnimi zastavami. Žal, da nam je bil nebes nemil; dež je bil skoraj neprenehoma ter odvrnil marsikterega živinorejca, da ni zamogel razstaviti izborne živali iz svojega hleva.

A navzlic slabemu vremenu našteli smo na prostoru razstave 5 juncev, 15 junic in 31 krav različnega plemena. Ko se je c. kr. okrajni živinozdravnik gosp. Ferdo Gašpari prepričal o zdravju razstavljenega govédi, ocenjevati so pričeli je p. n. gospodje: Josip Franc Seunig, kot pooblaščenec c. kr. kmelijske družbe; J. Wagner, c. kr. deželni živinozdravnik, kot pooblaščenec c. kr. deželne vlade, ter Anton Jeršan, Janez Kavčič in Janez Korče, kot pooblaščeneci kmetijskih podružnic: Postojnske, Planinske, Vipavske, Bistriške, Senožeške in Loške; zapisnikar je bil gosp. G. Pirc, c. kr. kmetijske družbe tajnik.

V dobri 1½ uri izvršili so gospodje razsojevalci svoje delo in po temeljitem prevdarku prisodili premije 4 bikom, 5 kravam in 4 telicam (junicam) in sicer vdobili so posestniki juncev gg.: Filip Kavčič iz Razdrtega prvi premij 30 gld.; kot drugo darilo Henrik Fentler iz Postojne, 20 gld.; po 15 gld. Blaž Domine iz Selc in Andrej Jebačin iz Senožeč.

Prvi premij za krave prejel je gosp. Matej Lavrenčič z Vrhpolja 25 gld., kterega krava je bila menda edina čistega izvirnega plemena. Za krave mešanega plemena pa vdobil je prvo darilo gosp. Aleks. Ličan iz Il. Bistrice tudi 25 gld.; drugo darilo 20 gld. gosp. Matija Milavec iz Logateca, ter po 15 gld. gg.: Alojzij Dekleva in Josip Lavrenčič iz Postojne.

Za telice (junice) prejel je prvo darilo gospod Josip Dekleva iz Postojne 25 gld.; drugo, 20 gl., g. Miha Mauer iz Koč, tretje in četrto pa po 15 gl. gg.: Franc Klemenc iz Postojne in Josip Fajdiga iz Zaloga.

Kakor razvidno oddalo se je le 13 premij v znesku 255 gld.; ostalo je še 10 daril ali 220 gld.

Kaj namerava slavna c. kr. kmetijska družba z ostalo svoto, nam ni znano; upamo pa vsaj, da bode slavno ministerstvo dovolilo drugo leto še eno razstavo, če bode možno o vgodnejšem času. V tem svesti smo si podpore naše c. kr. deželne kmetijske družbe. Da se ni dovolj govédi dovedlo na razstavo, je krivo le vreme, ne pa mlačnost živinorejcev, kar hočejo gotovo dokazati o drugi priliki, če Bog dá, že vspomladi; vsaj c. kr. kmetijska podružnica naša potrudila se bode za razstavo v istem času, kar nam zatrjuje za-njo vrlo vneti nje predsednik.

Z Gorenjskega, 9. okt. Ker je že „Slovenec“ jel pripovedovati, ktera fara na Kranjskem je največ duhovnov dala, naj še jaz kaj pristavim. Najbrž je v tem najprva na Kranjskem Breznica, domovina pokojnega mil. knezo-škofa Pogačar-ja. Ta ima po Ljubljanskem šematizmu le 1558 prebivalcev, pa vendar je iz te fare v Ljubljanski škofiji še živih duhovnov 13, v Tržaški 5, na Koroškem 1 skupaj 19; pa je najbrž še kod drugod kteri. Tudi Smledniška jih ima mnogo, n. pr. 14 samo na Kranjskem. Staraloka iu Škofjaloka se smete enako v tem obziru k prvim prištevati. Iz Stareloke jih jaz 15 osebno poznam, da jih ima Škofjaloka 16 dobro vem, pa ima vsaka še kterega po raznih škofljah, za kterega še jaz ne vem. Primeroma veliko jih imajo tudi Tržič, Gorje, Cerklje, Naklo, Ribnica, Sodražica itd. Vsakih posebej šteti pa nimam časa; naj Vam toraj to zadostuje.

Domače novice.

(Danes smo pričeli v podlistku) izviren zgodovinski roman: Zadnji samotar. Opozarjamo nanj naše bralce, ker živo popisuje življenje, mišljenje in gibanje o časih vlade cesarja Jožefa II. proti koncu 18. stoletja. Mislečemu bralcu bode marsikaj pojasnjeno, od kot živinsko klanje v francoski prekuciji l. 1792; pa tudi od kod dandanašnji brezverni liberalizem. O ni kar h krati izbruhnili ne; slabe snovi so se zdavnaj nabirale. Sedaj le žanjemo kar se je takrat sejalo — takrat setev, sedaj dozorela žetev!

(Presvitli cesar) podaril je za popravo stolne cerkve Mariborske 1000 gld. iz lastnega premoženja.

(Premil. knezoškof) vrnil se je danes z Dunaja. (V uradniško službo sprejeta sta) pri c. kr. pošti gg. Josip Kos v Trstu in J. Svetek v Ljubljani.

(Nastavljene so) za učiteljice gospodičine: M. plem. Födransberg v Vipavi, Klementina Kos v Begunjah pri Cerknici, Terezija Kordeš v Dobrni pri Celji.

(Oskrbovanje tistih vojakov z živežem), ki bi prihajali ob času kake mobilizacije z vlaki v Ljubljano, prevzele so razne mestne gostilne.

(Podružnico) sv. Cirila in Metoda ustanovili bodo v nedeljo 17. t. m. v Trstu, kedar se bo volil ob enem tudi dotični odbor.

(Tovorni vlak) pretrgal se je v petek ponoči na progi St. Peter-Reka. Poškodovanih je menda več ali manj 15 voz. Spremstva ni nobeden poškodovan.

(Čemu ima Ljubljana redarstvo?) To vprašanje staviti si je moral vsak, kdor je bil sinoči že ob 7. uri zvečer doma, tako nam nekdo piše. Toliko kletve in tako ostudne, kakor jo je bilo po Starem trgu in potem proti sv. Florijanu, se niti po najmanj omikanih vaséh ne sliši. Davkoplačevalcem ondi stanujočim tako kalenje javnega mirú, ki ob enem oskrnuje dan Gospodov v soboto in nedeljo zvečer, že do grla preseda. Gorjé pa mu, kdor bi se razgrajočim barabom vstavljal; vse bi razbili ali pa stekli ga do smrti. Čemu pa je redarstvo v Ljubljani, prašajo marsikteri?

Pristavek vredništva. Mi pa mislimo, da najboljše redarstvo v tem številu in v mestu s 27.000 prebivalci ne more nič opraviti. Če prav vemo, je redarjev vseh vkup 20, v službi navadno po 14. Kaj je to, za tako število prebivalcev? 8 do 10 bi jih bilo treba le za cesto od spodnjih Poljan do Žabjeka in Karlovškega predmestja; 8 do 10 za vstrično cesto od sv. Petra do Trnovega; 8 do 10 za tretjo vstričnico od kolodvora do Gradišča, pa bi ne bili pregosto nastavljeni, ravno toliko, da bi se v potrebi zamogli doklicati. Kje pa so potem za postranske ulice, n. pr. Blatnavas do kolodvora, kje pa potem za druge službe? Če izrečemo mislel, da bi bilo boljše kje drugej štediti, a za javni mir več storiti, izrečemo le javno mnenje, kterega lahko v vsaki družbi slišimo, v kteri se od tega kaj govori.

(„Novi Brencelj“) izletel je s svojo 19. številko, jako osoljen.

(Na Tržaški gimnaziji) je letos okoli 150 Slovencev in Hrvatov, kar je skoraj polovica vseh dijakov.

(Za Tržaško okolico) po toči poškodovano jeli so se nabirati milodarovi. Da se bo reč bolj vnela, sestavil se je za to poseben odbor.

(Morilec Žiga), ki je bil v Trstu zaradi umora svoje ljubice obsojen k smrti, pomiloščen je od presvitlega cesarja. Najvišji sodni dvor mu je odločil potem 20letno kazen v hudi ječi.

(Izgnan je iz Trsta) vrednik irredentovskega lista „Il. Piccolo“ zaradi kaljenja javnega mirú in mora v 8 dneh Trst zapustiti. G. Mayer, tako se namreč izgnanec piše, se je pa proti temu izgonu pritožil in je dokazal, da ni več ogerski državljan, temveč, da ima svojo domovinsko pravico že od leta 1863 v Trstu. Če je to res, sme si Tržaški magistrat na svojo „zanesljivo“ statistiko patent vzeti. Ne škodovalo bi pa prav nič ne, če bi se irredentovski Avgijev hlev v Trstu nekoliko posnažil.

(Komisija) za ogled železnične proge iz Gorice v Podgoro sešla se bo 19. oktobra ob ½10. uri na goriškem kolodvoru.

(„Nemškutar“) je na Štajarskem zabavljeica postala, kar nekdanj saj uradno ni bilo. C. k. okrajna sodnja v Mariboru obsodila je Antona Lobnika 17. julija na tri tedne s postom poojstrenega zapora

in povrnitev stroškov, ker je 2. julija trem nemškutarjem od volitve idočim v zobe rekeli, da so nemščurji. Lobnik se je pritožil v Celji. Ondi so spoznali, da je beseda res razžaljiva, vendar so pa Lobniku kazni znižali od 3 tednov na tri dni.

(Trgatev) na Štajarskem se je pričela in so vinogradniki jako zadovoljni s pridelkom gledé njegove kakovosti, če tudi bi si ga v obilnej meri želeli.

(Konji) izvažujejo se iz Ogerskega proti Trstu za Grško.

Razne reči.

— Južna železnica na Tirolih, po povodnji poškodovana in pretrgana med postajami Neumarkt, Tramin in Salurn je zopet naravnana in vlaki gredó zopet brez presledka.

— Škoda po povodnji na Koroškem v Kanalski dolini je strahovita, nič manjša, kakor je bila l. 1882 na Tirolskem. Bela je grozovito divjala posebno od Ukvic do Leopoldskirchena. V Malborgetu je voda podkopala mostove; Bela, v katero pritekó hudourniki iz obeh strani, je poplavela vso dolino. Polja in travniki so zginili, ali so zasuti. Državna cesta je za 500 metrov pri Luznici pretrgana, nasip za železnico je predrt. Ako ne bodo vravnali Bele in njenih pritokov, ne bode ljudem prebivati v deželi, tudi železnica ne more vztrajati, ako ne pride pomoč o pravem času.

— Potres v Bosni. Iz Sarajeva se brzojavlja e. kr. osrednjemu vremenišči na Dunaji, da se je 10. t. m. zemlja tresla v Gradiški in Banjaluki, potres je trajal le kratek čas, bi je valovit.

— Vinska letina v Dalmaciji je letos posebno dobra in je obilno kupeev iz Francoskega tjakaj prišlo. Zarad tega so pa tudi cene nezasišano vinu poskočile, kar je kupee zopet odgnalo.

— Kako so kavó spoznali. V sredi 15. stoletja je potoval ubogi Arapin skozi Abisinjo in se je vstavil zeló utrujen pri gozdiču. Ker je drv za kuho potreboval, posekal je drevo, ki je bilo pokrito z zreli jagodami. Ko je obed skuhal in povžil, najdel je, da so osmojene jagode lepo vonjave. Nabral jih je nekaj, zdrobil s kamenjem in sedaj je še lepše vonjalo. Ko se je še čudil nad tem, vrgel je prah med vodo. Voda poprej gnjila se je sčistila. To je pokusil. Bila je prijetnega okusa in popotnik je zadobil nazaj prvo moč in je nadaljeval pot. Sedaj je ta nabral jagod, kolikor jih je mogel nesti, in prišedši v Aden je to sporočil muftiju. Ta je bil razvajen pivec opija in že je bil ves ugonobljen po ti pijači. Pil je vodo, v kateri je namakal jagode, in glejte, dobil je prejšnjo moč nazaj. Iz hvaležnosti do drevesa ga je imenoval Cabnah, kar se po arabsko imenuje moč. Tako so spoznali kavó! Drugi to drugače pripovedujejo, a pri vseh pripovedkah se hvali poživalna moč kave.

Telegrami.

Dunaj, 12. okt. Adresni načrt, kakor ga je sestavil česki poslanec Zeithammer, izraža čutila neomahljive zvestobe, ktera vse avstrijske narode med saboj nerazvezljivo edini; povdarja potrebo ohranjenja mirú, obljubuje razprave gledé pogodbe z Ogrri na podlagi pravičnosti, kakor se spodobi z ozirom na avstrijske koristi, kakor jih zahteva država na svojo korist in pa poljedeljsko prebivalstvo na svoj razvoj; pripoznava potrebo krepke vojaške moči na obrambo države kot domoljubno dolžnost; izjavlja prepričanje, da bi razvoj avtonomije (samouprave) ob državni jednoti moč države le pospeševal; pričakuje ravnopravnost v šolstvu in njegovem razvoju na podlagi mejá, kakor so označene v državnih temeljnih postavah; obljubuje dalje, da hoče vso svojo pozornost obračati na uravnavo vodá po Galiciji, ob enem pa se enako ozirati na druge dežele.

Ozirati se hoče na temeljite razprave pri postavah poljedeljskih, pri katerih imajo po svojem poklicu deželni zbori bistveno besedo; nadja se odločne izvršitve narodnogospodarskih in socijalnih preosnov, varstva domače obrtnije, razširjanja inostranskih trgovišč. Dalje adresni načrt obljubuje ozirati se na uravnavo železničnih tarifov in na samostojnost samoupravnih krogov pri lokalnih železnicah.

Načrt obljubuje dalje varčnost v državnem gospodarstvu in hoče obdačiti še vse tiste kroge, ki so do sedaj premalo plačevali. Načrt zvršuje se: „Nadjamo se krepke podpore skupnega prebivalstva pri naših na-

porih, ker hočemo vse odvrčati, kar bi kahlilo prijazne razmere med avstrijskimi narodi ne gledé na narodnost in ne na veroizpovedanje.“

Poziv.

Ker se morajo po postavi vsi zneski neizplačanih delnic za njih lastnike (delničarje) pri e. kr. blagajnici s koncem meseca decembra tek. leta vložiti, toraj opozorujemo še enkrat vse delničarje bivše banke „Slovenije“, ki so tretjo doplačo na svoje delnice popolna vplačali (t. j. oba obroka po 12 gld.), da naj se po svoj denar pri e. k. odvetniku dr. Karolu Ahačiču proti oddaji pobotnic in delnic pred ko mogoče oglašijo.

V Ljubljani, 10. oktobra 1885.

Banka „Slovenija“ v likvidaciji.

Umrli so:

8. okt. Jera Nastran, delavka, 60 let, Kravja dolina št. 11, Apoplexia. — Maria Heren, železniškega uradnika sin, 2 mes., Krakovske ulice št. 11, Atrophie.

V bolnišnici:

8. okt. Tomaž Ogris, postiljon, 64 let, kron. pljučna tuberkuloza.

Tuji.

9. in 10. oktobra.

Pri **Matiču**: Poper, Mayer in Schwenda, trgovci, z Dunaja. — St. Jamski, duhovnik, s Primorskega. — Josip Ranzinger, izdelovalec steklenine, s soprogo, iz Kočevja. — Owin, oskrbnik, iz Radoljice. — Franc pl. Garzarolli, zasebnik, iz Senožeč. — Viktor pl. Garzarolli, zasebnik, iz Razdrtega. — Karl Moline, zasebnik, iz Tržiča. — Muley, zasebnik, z Vrhnike. — Alojzij Clans, trg. pot., iz Genove. — Franc Forstinger, e. kr. stražmešter, iz Innsbrucka. — Florian Jekret, privatni uradnik, iz Stainza. — Franc Havliček, trg. pot., iz Maribora. — A. Truden, trgovec, iz Trsta. — Ernst Hieng, lesni trg., iz Rakeka. — Globočnik, zasebnik, iz Kranja.

Pri **Stonu**: E. Winter, trgovec, iz Frankfurta. — Oskar Treumann, trgovski pot., iz Bamberga. — Alojzij Adlen, gimn. nadzornik, z Dunaja. — Josip Gebhard in F. Achler, trgovca, s soprogo, iz Budapešte. — Ana Colonovič, zasebnica, s hčerjo, iz Gradiške. — Žiga Königsberger, trgovec, z Dunaja. — B. Stagle in A. Tscheppe, zasebnika, z Dunaja. — Jurij Payer, gozdarski asistent, iz Gorice.

Pri **Bavarskem dvoru**: Anton Hüber, živinski trg., iz Monakovega. — Martin Nemz, e. kr. poštni uradnik, iz Mödlinga. — Franc Rude, zasebnik, iz Kamnika.

Pri **Južnem kolodvoru**: Franc Cartin, zasebnik, s soprogo, iz Trsta.

Pri **Avstrijskem caru**: Tomaž Trojer, zasebnik, iz Zella. — Josip Habersatter, zasebnik, iz Radstadta.

Pri **Virantu**: Franc Fortuna, zasebnik, iz Zatičine. — Penza, zasebnik, z družino, iz Mokronoga.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

12. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 35 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 30 "
4% avstr. zlatá renta, davka prosta	108 " 75 "
Papirna renta, davka prosta	99 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	854 " — "
Kreditne akcije	280 " 60 "
London	125 " 85 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " — "
Ces. cekini	5 " 98 "
Nemške marke	61 " 85 "

Karol Čelešnik, e. k. oficijal deželne sodnije v pokoji, javlja v svojem in v vsih ostalih imenu prežalostno vest o smrti svoje iskreno ljubljene, nepozabljive hčere

GABRIJELE
(M. Marije Roze),

redovnice Goriškega uršulinskega samostana, ktera je 9. t. m. ob 6. uri zvečer v 39. letu svoje starosti po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb vršil se je 11. t. m. v Gorici. Predraga rajna priporoča se v pobožen spomin. V Ljubljani, dne 12. oktobra 1885.

Služba organista

v Kresnicah pri Litiji oddaje se do 22. nov. 1885. Plačilo je srednje. Rokodelec ima prednost. Ponudbe ustmene ali pismene sprejema župnijski urad.

Priporočljive slovenske molitvene knjige,

ktere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenje sv. matere Ane. Spisal Hrisogon (z velikimi črkami)	— gl. 60 kr.	— gl. 80 kr.	1 gl. — kr.
Družbene bukvice za dekleta in molitvene bukvice. Spisal J. Rozman		1 " 30 "	1 " 70 "
Gospod usliši moje molitev. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal I. Volčič. (Velik tisk)		1 " 10 "	1 " 50 "
Hvala božja	— " 35 "	— " 50 "	— " 56 "
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	— " 30 "	— " 40 "	— " 60 "
Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Spisal Janez Zupančič	— " 70 "	— " 90 "	1 " 20 "
<small>To knjigo smemo čast. občinstvu toplo priporočati, ker obsega, kakor je že iz naznanjenega naslova razvidno, bogato zbirko molitev v počestčenje sv. Rešnjega Telesa. Udom, na mnogih krajih razširjene bratovščine presv. Rešnj. Telesa, bode posebno dobro služila kakor popolni molitvenik. Čisti dobiček odločen je dobroteljnemu Vincencijevemu društvu.</small>			
Lilija v božjem vrtu ali deviški stan, njegova lepota in pripomočki ga ohraniti. Sp. Jeran in Zamejic		— " 50 "	— " 70 "
Sveti listi in evangeliji	1 " 40 "	1 " 70 "	2 " 50 "
Marija Devica, Gospa Jezusovega presv. Srca. Spisal J. Dolence		1 " 24 "	1 " 70 "
Mašne in druge molitve. Spisal L. Pintar	— " 45 "	— " 56 "	— " 80 "
Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne katoliške kristijane. Spisal Jožef Erker	1 " — "	1 " 20 "	1 " 50 "
<small>Knjiga obsega bogato zbirko za vsako potrebo primernih molitev, ktere so vse z odpustki sklenjene. Papir je bel, tisk lep, črke primeroma velike. Casopisi so se o tej knjigi izvrstno izrazili ter ji prednost pred drugimi pripoznali.</small>			
Naša ljuba Gospa presv. Srca. Spisal Ivan Volčič		— " 90 "	1 " 30 "
Nebeške iskricke za mladost, pa tudi za odrasčene ljudi	— " 30 "	— " 35 "	— " 55 "
Razlaganje sv. maše po čast. očetu Martinu Cochemu. Domače in molitvene bukve		1 " 40 "	2 " — "
Šmarnice ali Majnikovi ogovori. Spisal Sim. Gabere	— " 90 "	1 " — "	1 " 20 "
Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Spisal Bonač		1 " 24 "	1 " 70 "
Vertec nebeški. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal Ivan Volčič		— " 70 "	1 " — "
Zvonček nebeški, ali molitvene bukve z mašnimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.		— " 52 "	— " 80 "

Vsi tu naznanjeni molitveniki, so le en del naše zaloge in so oziroma njih vsebine zsega priporočevanja vredni. — Kdor pa želi popolnejši imenik, kteri je ravnokar izšel, mu ga tudi radi pošljemo.

(12)